

Famílies... parlem-ne
M. Jesús Comellas
No ho puc fer, els donaria un disgust

No és fàcil sentir aquesta frase en boca de la canalla. Més aviat sembla que quan no hi ha la presència adulta tot és possible i tot es pot fer, tot i saber que no se'ls permetria. Fins i tot en alguns casos és possible sentir "Ara que no hi són ho fem", perquè no és qüestió de saber què es pot fer, sinó de control.

Per què no ens preguntem com és que la canalla respon si hi ha control i actua de manera menys apropiada si no n'hi ha? De fet, tenen clares les ordres i prohibicions, però ¿no deu ser que se'ls ha donat a entendre que cal controlar-ho tot perquè funcioni? ¿O potser que no saben per què se'ls demana allò? Se'ls ha donat la confiança que "passi alguna cosa" quan no hi ha control? I, sobretot, ¿s'ha mostrat disgust per alguna decisió infantil inapropiada? ¿O resulta que hi ha "tanta comprensió" que la canalla pot saltar-se les normes perquè no ens ve de nou? Fins i tot no és inusual sentir el comentari "Jo també ho faria", o bé "Jo també ho vaig fer".

Tots aquests interrogants demanen una reflexió. Potser és que la canalla no fa cap malifeta, sinó que el problema és l'actitud de l'adult, que és qui pensa que poden saltar-s'ho tot quan no hi som i que, per tant, més val no explicar els criteris que donen sentit a les normes. Potser el focus ha de centrar-se en la confiança que, en els moments en què no hi hagi control, si coneixen els motius, el seu comportament s'ajustarà de manera apropiada, encara que potser de manera una mica més flexible. Potser també cal que la canalla, davant d'aquestes situacions menys controlades, hagi incorporat que no es pot donar un disgust als adults de casa (pares, mares, avis o àvies) i, per tant, segons què no ho han de fer.

No es tracta de xantatge, sinó de respondre per la confiança atorgada. Perquè s'ha comprès que aquesta confiança és també un vincle que exigeix resposta i que d'alguna manera protegeix en moments de menys control i de més riscos. Per això, pensar en el disgust de casa afavoreix no banyar-se en lloc no permès, o no consumir el producte que a casa no es dona, al mateix temps que evita reaccionar de manera inapropiada i saber respondre a la pressió del grup. Perquè, quan hi ha tants caps per pensar, sovint les idees sobrepassen tota lògica, i el "No ho puc fer-ho que els donaria un disgust" és un bon argument.

Maria Jesús Comellas és doctora en psicologia i pedagogia

Petits lladres: què fem?

El sentit de la propietat no s'assumeix fins als 6 anys, però abans cal treballar la **diferència entre el bé i el mal**

PALOMA ARENÓS
FOTO: GETTY IMAGES

Els nens, quan són petits, tendeixen a agafar coses dels altres que els criden l'atenció i guardar-se-les a les butxaques: uns colors, un cotxet, una nineta, un cromó... Alguns pares s'empipen, d'altres s'entristeixen i d'altres senten confusió quan s'adonen que el seu fill li ha pres algun objecte a un company de classe, un amic o un parent. Segons els experts consultats, no cal angoixar-se, ja que, en funció de l'edat de l'infant i de la persistència de la conducta, caldrà donar-hi més o menys importància. Observar, marcar límits amb respecte i diferenciar entre el bé i el mal són eines adequades una mica abans dels 6 anys.

El psiquiatre infantil i cap de la unitat de paidopsiquiatria del Centre Mèdic Teknon de Barcelona, Jordi Sasot, detalla que el nen de 3 i 4 anys encara no té un sentit de la propietat definit:

"Fins als 6 anys el fet de robar no té transcendència i és millor, fins llavors, reconduir-lo educativament i explicar al nen la noció del que és propi i del que és dels altres". "Però a partir dels 6 anys -matisa Sasot- ja tenen un concepte clar de la propietat i són plenament conscients del que fan. A més, la capacitat de control de l'impuls ja és present a nivell neurològic. És a partir d'aquesta edat que podem parlar ja de robar", especialment si l'actitud esdevé un hàbit.

Compte amb l'etiqueta

Si es produeix un cas de furt a partir dels 6 anys -i és un infant madur dins de la seva edat- Sasot aconsella que "mai se'l tracti de lladre, ja que aquesta etiqueta no l'ajudarà". "Cal explicar-li -afegeix- que tots ens podem equivocar un primer i únic cop, però ha de quedar clar que no és pot repetir". El psiquiatre recomana que l'infant "afronti sempre la situació, torni ell mateix el

que ha agafat i demani disculpes al propietari". "És una situació que mai es pot deixar passar per alt", insisteix amb fermesa. Un cas diferent és quan el nen mostra una falta de control de l'impuls -per TDAH o necessitats educatives especials-. Aquestes actituds no es poden corregir amb la mateixa facilitat, cal un tractament clínic a mida.

La mallorquina Caterina Costa, mare del Biel, de 4 anys, es va angoixar força a l'inici del curs passat. "Va començar P-3 i l'adaptació la va viure molt malament. No volia anar a escola, plorava molt i de tant en tant venia a casa amb alguna joguina o una peça d'escuma en forma de lletra, una coloraina... M'apareixia a les butxaques quan anava a rentar la roba", recorda. "Al principi vaig pensar que teníem un petit lladre a casa, que potser no l'havia educat bé. Em vaig atabalar molt i em culpabilitzava -reconeix Costa-. Però ho vaig parlar amb el meu home i després amb la mestra i ens va ajudar molt, perquè vam treballar en equip. Em va tranquil·litzar explicant-me que, a aquestes edats, els al·lots no tenen sentit de la propietat, i que una mica era la seva manera de vincular-se al nou espai, al canvi". "A mesura que el Biel es va anar adaptant a la classe, fent amiguets i sentint-se còmode, va deixar d'agafar coses i aquests episodis ja no s'han tornat a repetir", explica Costa, alleujada.

El psicòleg infantil Luciano Montero apunta que tot i que és habitual que els més petits -en un parc, a l'escola bressol, a casa d'algun amigueta...- agafin coses que no els pertanyen, quan els pares ho detecten els han de dedicar més temps i atenció i explicar-los amb claredat la diferència entre el bé i el mal. Posar-los límits, "sempre de manera respectuosa i afectiva". A l'hora de trobar les causes d'aquesta conducta "s'ha de buscar si hi ha carencies afectives, ja que hi ha situacions en què els nens prenen objectes per cridar l'atenció". El psicòleg diu que cal estar en alerta si la criatura "passa per un estat de fragilitat, té problemes emocionals o de comportament o un excés de llibertat i pensa que pot tenir tot el que desitja i creix sense límits".

Els pares són un model

Montero considera fonamental que els pares tinguin una actitud exemplar. "Són el mirall de referència dels fills, així que si es queden el canvi mal donat d'un venedor, agafen uns xiclets d'un prestatge del supermercat o animen els fills a prendre uns caramels d'un quiosc quan ningú

ETAPES. Una criatura de 3 o 4 anys no té clar encara el sentit de la propietat.

ACCIÓ. A partir dels 6 anys, si prenen alguna cosa cal que la tornin i demanin perdó.

els veu, per exemple, estan incitant-los a realitzar un furt. I això, evidentment, està molt malament”, argumenta.

L'etapa preadolescent

Jordi Sasot posa èmfasi en el fet que els pares no creen unes disciplines adequades o no apliquen càstigs o conseqüències a les males conductes dels fills i es mostren massa sobreprotectors i tolerants. “No saben dir que no. En aquests casos, el

.....
“Cal explicar-los que ens podem equivocar, però que no es pot repetir”, diu Jordi Sasot, psiquiatre

nen aprèn a tenir-ho tot i a fer el que vulgui, encara que es negui a complir normes i ordres”, i creixen sense límits.

Robar a l'etapa preadolescent i adolescent és preocupant, especialment si són episodis reincidents. Els furtus es poden tipificar com a delictes. El psiquiatre infantil apunta que “cal tenir presents els adolescents amb trastorn de conducta dissocial, que són els predelinquents.

Aquest nois i noies sempre requereixen tractament professional”. Són adolescents que recorren fàcilment als robatoris, així com a les mentides, de manera reiterada. “Aquests joves poden no tenir sentit de culpabilitat, amb la qual cosa la conducta es repeteix en el temps, i més si troben benefici en no ser castigats o penalitzats, cosa que els anima a tornar-ho a fer”, alerta. Sasot adverteix que aquests

Cleptomans
 Un cas a part

El cleptomà, a diferència del lladre, roba per la necessitat de satisfer un desordre mental, mentre que el lladre roba per diversió o necessitat de satisfer un benestar material, econòmic o social, i pot arribar fins i tot a professionalitzar-se. Un lladre pot passar hores, dies i fins i tot anys planejant un gran cop, mentre que el cleptomà obeeix generalment a un impuls relatiu en funció del lloc i del moment en què està. La cleptomania es pot desenvolupar en l'adolescència i els joves que la pateixen no poden controlar l'impuls per robar objectes –mai diners– que no són necessaris. “Presenten una sensació de tensió emocional important abans de fer el robatori i mostren benestar i gratificació quan l'estan fent. No roben per fer mal ni per expressar la seva ràbia davant d'un tercer”, segons el psiquiatre infantil Jordi Sasot.

Adolescents
 Impuls descontrolat

Els nens neixen sense conèixer què està bé i què no. Per això necessiten que els seus models educatius principals (pares i mestres) els ensenyin a complir les normes tant en l'entorn familiar com en l'escolar i el social, i que el fet de no complir-les pot tenir conseqüències. El psiquiatre infantil Jordi Sasot adverteix que abans de plantejar un ajut cal fer el diagnòstic diferencial. Hi ha casos en què els adolescents tenen falta de control del seu impuls. Se'ls pot identificar si tenen alguns símptomes.

Parlen i actuen sense pensar. Sovint es precipiten en les respostes abans que se'ls hagin formulat les preguntes o bé responen impulsivament.

Veuen les conseqüències dels seus actes més tard de l'habitual i costa que n'apreguin.

Perden fàcilment la paciència. Són desorganitzats en general, de feines, horaris, etc.

Mostren excessius canvis d'unes activitats a altres. Interrompen o es fiquen en les activitats i converses dels altres.

Discuteixen i repliquen. Els costa perdre, sempre volen guanyar i es barallen per qualsevol cosa.

Tenen molt poca tolerància a la frustració.

joves descontrolats “estafen sovint els altres, creant falses esperances, poden fer falsificacions, sovint menteixen per obtenir béns, favors o per evitar obligacions, i poden arribar a robar objectes de cert valor”. “Hi ha casos de pares que tenen por dels seus fills quan veuen que la situació s'ha descontrolat”. Per reconduir el problema, recomana buscar ajuda a un professional de la salut mental. —

ANGLÈS FRANCÈS **Curs 2013 - 2014** **ALEMANY XINÈS**

MATRÍCULA OBERTA

!
Badalona idiomes
 ...des de 1972

c/ Lleó, 19, 2n, Tel. 93 389 30 05 — c/ Ribas i Perdigo, 37, Tel. 93 389 23 95 — www.badalonaidiomes.com